

Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi

---

Rotta, Nadia

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:229354>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET EKONOMIJE I TURIZMA „DR. MIJO MIRKOVIĆ“
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
KULTURA I TURIZAM

Nadia Rotta

**PRILAGOĐENOST KULTURNIH TURISTIČKIH ATRAKCIJA ZA DJECU
PREDŠKOLSKE DOBI**

Završni rad

Pula, 2023.

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET EKONOMIJE I TURIZMA „DR. MIJO MIRKOVIĆ“
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
KULTURA I TURIZAM

Nadia Rotta

**PRILAGOĐENOST KULTURNIH TURISTIČKIH ATRAKCIJA ZA DJECU
PREDŠKOLSKE DOBI**

Završni rad

JMBAG: 0303088749, redovita studentica

Studijski smjer: Kultura i turizam

Predmet: Ekonomika turizma

Znanstveno područje: Društvena znanost

Znanstveno polje: Ekonomika

Znanstvena grana: Turizam

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Tamara Floričić

Pula, ožujak 2023.

Pula, rujan 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika _____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOGA DJELA

Ja, _____, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, nositelju prava korištenja, da moj završni rad pod nazivom „_____“ upotrijebi da tako navedeno autorsko djelo objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te preslika u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

Potpis

_____

U Puli, _____

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija te njihova važnost za djecu predškolske dobi	2
2.1. Turistička atrakcijska osnova	2
2.2. Razvojna psihologija djece predškolske dobi.....	4
2.3. Potrebe djece u odabiru aktivnosti	5
3. Utjecaj prilagođenosti kulturnih turističkih atrakcija na doživljaj kulturne baštine kod djece	6
3.1. Pozitivni učinci.....	6
3.2. Izazovi u prilagođavanju atrakcija za djecu	7
4. Najbolje prakse u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi	9
4.1. Korištenje interaktivnih tehnologija	10
4.2. Stvaranje dječjih kutaka	11
4.3. Uključivanje lokalne zajednice.....	12
4.4. Preporuke za daljnji razvoj kulturnog turizma u Istri.....	12
5. Ključne kulturne atrakcije u Istri te njihova digitalna promocija	14
6. Primjeri prilagođenih kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri	16
6.1. Dino park Funtana	21
6.2. Glagoljaški put Istre	21
6.3. Legend fest	22
6.4. Rezime istraživanja kroz primjere.....	23
7. Zaključak	25
8. Literatura	28

1. Uvod

Istra je jedna od najposjećenijih turističkih destinacija u Hrvatskoj koja je poznata po bogatoj kulturnoj baštini, prekrasnim plažama i kristalno čistom moru. No, Istra je i regija koja nudi brojne aktivnosti i atrakcije za djecu, uključujući i kulturne turističke atrakcije koje su prilagođene djeci predškolske dobi. Prilagođavanje kulturnih turističkih atrakcija djeci predškolske dobi izuzetno je važno kako bi djeca mogla razviti interes prema povijesti, umjetnosti i kulturi te da bi kulturne turističke atrakcije postale mjesto igre, učenja i zabave za djecu.

Kako bi djeca uživala u kulturnim atrakcijama, potrebno je prilagoditi im se na način da se upotrebljavaju jezik i izrazi koje djeca razumiju, te da su prezentirane na način koji je primjeren njihovoj dobi i razvojnim potrebama. Stoga, prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri zahtijeva odgovoran i pažljiv pristup kako bi se osiguralo da djeca steknu znanje i iskustva na način koji će ih potaknuti na daljnje istraživanje kulturne baštine.

Kultura je važan dio identiteta svake zajednice i predstavlja bogatstvo naslijeđa koje se prenosi s generacije na generaciju. Uzimajući u obzir da djeca predškolske dobi imaju veliku sposobnost učenja i usvajanja novih informacija, važno je razvijati njihovu ljubav prema kulturnim znamenitostima već u ranom djetinjstvu.

U ovom radu će se usredotočiti na važnost prilagođenosti kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri. Pregledat će se neke od najpopularnijih kulturnih turističkih atrakcija u Istri koje su prilagođene djeci predškolske dobi, te će se razmotriti kako prilagođenost ovih atrakcija može utjecati na doživljaj kulturne baštine kod djece. Nadalje, razmotrit će se i neke od najboljih praksi u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi, te će se dati preporuke za daljnji razvoj kulturnog turizma u Istri.

2. Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija te njihova važnost za djecu predškolske dobi

Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi važna je iz nekoliko razloga. Djeca predškolske dobi nalaze se u fazi života u kojoj su otvorena za nova iskustva, ali i u kojoj se razvija njihov intelektualni, emocionalni, fizički i društveni razvoj. Stoga je važno da kulturne atrakcije budu prilagođene na način koji uzima u obzir njihovu dob i razvojne potrebe. Kultura je dio života i kao takva je važna za cjelokupan razvoj djeteta. Djeca uče o kulturi kroz različite aktivnosti, kao što su izleti i posjeti muzejima, galerijama i drugim kulturnim atrakcijama. No, ako se ne prilagode načinu na koji se prezentiraju kulturne atrakcije, djeca će teško moći razumjeti ono što vide i čuju, što će umanjiti kvalitetu njihova doživljaja.

Također, djeca predškolske dobi imaju posebne potrebe i zahtjeve koji se moraju uzeti u obzir prilikom planiranja i organiziranja aktivnosti uključujući i kulturne turističke atrakcije. To uključuje i prilagođavanje ritma aktivnosti, trajanje posjeta, količinu informacija, upotrebu jezika koji je razumljiv i primjeren dječjoj dobi i interesima.

Stoga, prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi može doprinijeti razvoju njihove kreativnosti, razumijevanju kulturne baštine, društvenoj i emocionalnoj inteligenciji, te utjecati na njihovo daljnje istraživanje kulture i kulturne baštine.

Što se tiče turističkog doživljaja ono je skup međusobno povezanih i isprepletenih emotivnih sastavnica uvezanih u odgovarajući destinacijski turistički aranžman na način da daju potrošaču/turistu nesvakidašnje iskustvo.¹

2.1. Turistička atrakcijska osnova

Prema Eduardu Kušenu turistička atrakcija temelji se na turističkim resursima određene turističke destinacije. Turistički resursi određuju i uvjetuju turističku ponudu te razvoj turizma. Bit turističkih resursa jest određena turističkim potrebama, aktivnostima te motivima. Razvoj „novog turizma”, na tragu „održivog razvoja”, ovisi o cjelovitoj identifikaciji, zaštiti i vrednovanju svih potencijalnih i realnih turističkih atrakcija u postojećoj ili potencijalnoj

---

¹ Jurin E., (2016). Priručnik o doživljajima, str. 9, HTZ, Zagreb, dostupno na: <https://www.htz.hr/sites/default/files/2017-01/Prirucnik-o-doživljajima.pdf>

turističkoj destinaciji. Tijekom planiranja i isporuke tog turističkog doživljaja potrebno je biti pažljiv, odgovoran i usklađen i to u slučajevima kad su u pitanju kulturno-povijesna baština i kulturne te vjerske ustanove, u skladu sa svim propisima koji to reguliraju.²

Tablica 1. Turistička atrakcijska osnova

Prirodne atrakcije	Kulturno povijesne atrakcija	Atraktivna turistička suprastruktura
<p>Geološke značajke</p> <p>Špilje, Planine, Nizine, Pustinje, Otoci, Stijene, Vidikovci, Kanjoni/klanci, Paleontološki lokaliteti</p> <p>Klima</p> <p>Mediterranska klima, Planinska klima</p> <p>Vode</p> <p>More/Rijeke/Jezera, Vodopadi, Morska obala/Plaže/Kupališta</p> <p>Biljni svijet</p> <p>Šume, Botanički vrtovi, Životinjski svijet, Divljač, Zoološki vrtovi, Lovišta, Ribolovna područja</p> <p>Prirodna baština</p> <p>Nacionalni parkovi, Parkovi prirode, Prirodni rezervati, Zaštićena močvarna područja, Park – šume, Spomenici vrtne arhitekture, Zaštićene biljne i životinjske vrste, Zaštićena pojedina stabla</p>	<p>Kulturno povijesna baština</p> <p>Spomenici kulture, Arheološka nalazišta, Zaštićene urbane cjeline, Stari gradovi, Dvorci, Crkve</p> <p>Kulturne i vjerske ustanove</p> <p>Muzeji, Kazališta, Hodočasnička središta, Manifestacije, Festivali, Sajmovi, Predstave, Koncerti</p> <p>Znameniti ljudi i događaji</p> <p>Kultura života i rada</p> <p>Gastronomija, Način života i običaji lokalnog stanovništva, Etničnost, Folklor i tradicija i, rukotvorstvo</p>	<p>Sportsko rekreacijski objekti</p> <p>Sportski događaji, Sportsko – rekreacijski centri i igrališta, Skijališta, Planinarski domovi</p> <p>Lječilišni objekti i ustanove</p> <p>Toplice</p> <p>Trgovački objekt</p> <p>Veliki trgovački centri, Prodajne četvrti</p> <p>Atrakcije zbog atrakcija</p> <p>Casina, Tematski parkovi</p>

² Jurin E., (2016). Priručnik o doživljajima, str.45, HTZ, Zagreb dostupno na: <https://www.htz.hr/sites/default/files/2017-01/prirucnik-o-doživljajima.pdf>

--	--	--

(Izvor: : Eduard Kušen (2002). Turistička atrakcijska osnova, Institut za turizam, Zagreb)

2.2. Razvojna psihologija djece predškolske dobi

Djeca predškolske dobi su u fazi razvoja u kojoj se događaju velike promjene u njihovom emocionalnom, kognitivnom, socijalnom i tjelesnom razvoju. Razvojna psihologija proučava ovu fazu razvoja djeteta i utvrđuje neke od ključnih karakteristika i potreba djece ove dobi.

Kognitivni razvoj je jedan od najvažnijih aspekata razvoja djeteta predškolske dobi. Djeca ovog uzrasta prolaze kroz različite faze kognitivnog razvoja, poput razvoja pamćenja, pažnje, logičkog mišljenja i razumijevanja simbola. Kognitivni razvoj također obuhvaća sposobnosti djeteta da razmišlja, uči, pamtiti, uspoređuje i generalizira informacije.

Emocionalni razvoj obuhvaća sposobnost djeteta da prepoznaje i izražava osjećaje, razvija samopoštovanje i emocionalnu stabilnost. Stoga, kulturne turističke atrakcije trebaju biti prilagođene kako bi omogućile djeci razumijevanje i apsorpciju kulturnih sadržaja na način koji je razumljiv i interesantan za njihovu dob.

Fizički razvoj obuhvaća razvoj djetetova tijela i motorike, što uključuje sposobnost kretanja, koordinaciju, ravnotežu i sposobnost upravljanja tijelom u prostoru. Društveni razvoj obuhvaća razvoj djetetove sposobnosti da se socijalizira, surađuje s drugima i razvija prijateljstva.

Svaki od ovih razvojnih područja ima važnu ulogu u cjelokupnom razvoju djeteta, a prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija može imati značajan utjecaj na razvoj svakog od tih područja. Stoga, prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi ne samo da pruža zabavu i iskustvo, već i pridonosi razvoju različitih aspekata djetetova života.³

---

³ Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B. I Letica, M. (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dob, str 63-64, Zagreb: Golden market.

2.3. Potrebe djece u odabiru aktivnosti

Cerović definira turističku animaciju kao skup usluga koje zadovoljavaju potrebe i želje turista u doživljaju turističkog programa, a organizatori programa koriste animacijske programe kako bi povećali turističku potrošnju. Ovi programi se nude turistima kako bi mogli doživjeti određenu destinaciju ili program za koji su se odlučili, a menadžeri i poduzetnici procjenjuju financijsku uspješnost programa kako bi mogli procijeniti njihovu vrijednost na tržištu i poboljšati ekonomske učinke. Cerović smatra da animacijske usluge mogu ostvariti svoje ciljeve samo ako su valorizirane na turističkom tržištu i ako zadovoljavaju potrebe i motive turista.⁴

Djeca imaju različite potrebe u odabiru aktivnosti u kojima će sudjelovati. Neke od tih potreba uključuju zabavu gdje djeca vole aktivnosti koje su zabavne i koje im pružaju osjećaj zadovoljstva i radosti. Isticanje sposobnosti gdje djeca vole aktivnosti u kojima se mogu natjecati ili pokazati svoje vještine i sposobnosti. Kroz istraživanje i otkrivanje, djeca su prirodno znatiželjna i vole aktivnosti koje ih potiču na istraživanje i otkrivanje novih stvari. U interakcija s drugima djeca vole aktivnosti u kojima mogu biti s drugom djecom i razvijati svoje socijalne vještine. Također sam osjećaj kontrole gdje djeca vole aktivnosti u kojima imaju osjećaj kontrole nad situacijom i u kojima mogu donositi odluke. Te najbitniji aspekt sami osjećaj sigurnosti i tu djeca vole aktivnosti u kojima se osjećaju sigurno i zaštićeno.

Stoga, prilikom planiranja aktivnosti za djecu, važno je uzeti u obzir njihove potrebe i interese, kako bi se osiguralo da će djeca uživati u aktivnostima i imati pozitivno iskustvo. Ako se aktivnosti prilagode njihovim potrebama i interesima, to može potaknuti njihovu motivaciju, kreativnost i razvoj, te im pomoći da postanu samouvjereni i uspješni u životu.

---

⁴ Cerović Z. (2008). Animacija u turizmu, str. 269, Fakultet za turistički i hotelski menadžment Opatija

3. Utjecaj prilagođenosti kulturnih turističkih atrakcija na doživljaj kulturne baštine kod djece

Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija igra ključnu ulogu u razvoju pozitivnog doživljaja kulturne baštine kod djece predškolske dobi. Kada su kulturne atrakcije prilagođene dječjim potrebama i interesima, djeca su sklonija prihvaćanju novih informacija i stjecanju novih znanja. Ovo može dovesti do razvoja pozitivnog stava prema kulturi i kulturnoj baštini, a može se nastaviti i u kasnijoj dobi. Kada djeca dožive kulturnu atrakciju na način koji im je prilagođen, vjerojatnije je da će se aktivno uključiti u aktivnosti, postavljati pitanja i komunicirati s drugim posjetiteljima. To može poboljšati njihovo iskustvo i omogućiti im da u potpunosti razumiju i cijene kulturnu baštinu.

Kulturne atrakcije prilagođene djeci predškolske dobi često sadrže interaktivne elemente i igre koje mogu biti vrlo zabavne. Kada djeca uživaju u aktivnosti, vjerojatnije je da će se željeti vratiti i istražiti više. To može doprinijeti dugotrajnom interesu za kulturnu baštinu i želji za učenjem. Interaktivne izložbe koje omogućavaju djeci da istražuju i otkrivaju kulturnu baštinu na svoj način, koristeći igru i radoznalost kao način učenja.

Kao što su dječje ture i edukativni programi koji se fokusiraju na priče i legende vezane uz kulturnu baštinu te omogućuju djeci da se povežu s poviješću i kulturom na njima razumljiv način. Aktivnosti koje uključuju sudjelovanje djece u stvaranju umjetnosti i ručnih radova inspiriranih kulturnom baštinom, te im tako omogućavaju da u potpunosti uđu u svijet koji žele istražiti. Osim toga, važno je imati na umu da kulturna baština nije samo stvar prošlosti, već je i živa i aktivna. Turističke atrakcije koje se fokusiraju na aktualnu kulturu i umjetnost te koje promiču interkulturalnu razmjenu mogu biti od velikog interesa za djecu, te ih mogu potaknuti da steknu veći interes i razumijevanje za druge kulture i običaje.⁵

3.1. Pozitivni učinci

Prilagođenost kulturnih turističkih atrakcija može imati brojne pozitivne učinke na doživljaj kulturne baštine kod djece kao što je povećana zainteresiranost gdje će djeca biti više zainteresirana za kulturnu baštinu ako se atrakcije prilagode njihovom uzrastu i interesima. Veće razumijevanje prema atrakcijama doći će ako se turističke atrakcije prilagode, djeca će

---

⁵ Martin-Rios, C., & Jimenez-Rodriguez, M. (2019). Developing child-friendly tourism products: key challenges and strategies for success, str. 949-967, Journal of Sustainable Tourism.

lakše razumjeti povijest, kulturu i tradicije koje se nalaze iza tih atrakcija. Poboľjšano pamćenje, djeca će lakše zapamtiti informacije o kulturnoj baštini ako su prezentirane na način koji im je prilagođen. Dolazi do povećane emocionalne povezanosti ako se kulturne turističke atrakcije prilagode, djeca će se osjećati uključenijima u proces učenja i imat će jaču emocionalnu povezanost s kulturnom baštinom. Te na samome kraju dolazi do stvaranja pozitivnog dojma ako se kulturne turističke atrakcije prilagode, djeca će stvoriti pozitivan dojam o kulturnoj baštini i vjerojatnije će željeti saznati više o njoj. Svi ovi pozitivni učinci mogu potaknuti djecu da razviju pozitivan stav prema kulturnoj baštini, što može dovesti do većeg poštovanja i očuvanja kulturnih vrijednosti u budućnosti.⁶

3.2. Izazovi u prilagođavanju atrakcija za djecu

Prema autorima Martin- Rios i Jimenez Rodriguez u njihovom djelu“ Developing child-friendly tourism products: key challenges and strategies for success“ prilagođavanje kulturnih turističkih atrakcija za djecu može biti izazovno iz nekoliko razloga:

- Održavanje autentičnosti

Kulturne atrakcije često predstavljaju autentični dio kulturne baštine i povijesti. Međutim, prilagođavanje atrakcija za djecu može zahtijevati promjenu izvorne autentičnosti kako bi se privukle mlade posjetitelje. Potrebno je osigurati da se autentičnost ne izgubi prilikom prilagođavanja za djecu.

- Različite dobne skupine

Djeca različitih dobnih skupina imaju različite potrebe i interese. Stoga, prilagođavanje kulturnih atrakcija za djecu mora biti prilagođeno različitim dobima kako bi se osiguralo da su atraktivne i relevantne za sve posjetitelje.

- Edukativni sadržaj

---

⁶ Martin-Rios, C., & Jimenez-Rodriguez, M. (2019). Developing child-friendly tourism products: key challenges and strategies for success, str. 949-967, Journal of Sustainable Tourism

Djeca se mogu najbolje educirati kroz igru i zabavu. Stoga, kulturne atrakcije za djecu moraju biti prilagođene kako bi se osiguralo da sadrže edukativne i zabavne elemente kako bi se mladim posjetiteljima olakšao doživljaj i razumijevanje kulturne baštine.

- Sigurnost i zaštita

Kulturne atrakcije često su osjetljivi dijelovi kulturne baštine koji zahtijevaju zaštitu i sigurnost. Stoga, prilagođavanje atrakcija za djecu zahtijeva da se osigura sigurnost djece, ali istovremeno i zaštita kulturne baštine.

- Financijski izazovi

Prilagođavanje kulturnih atrakcija za djecu može zahtijevati značajna ulaganja u infrastrukturu, tehnologiju i osoblje. Stoga, kulturne institucije i turističke organizacije moraju osigurati dovoljno financijskih sredstava kako bi prilagođavanje bilo uspješno.⁷

---

⁷ Martin-Rios, C., & Jimenez-Rodriguez, M. (2019). Developing child-friendly tourism products: key challenges and strategies for success, str. 949-967, Journal of Sustainable Tourism

4. Najbolje prakse u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi

Prilagođavanje kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi zahtijeva pažljivo planiranje i razmišljanje o tome što će privući njihovu pažnju i zadržati ih zainteresiranima tijekom posjeta. Najbolje prakse u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi uključuju igru, interakciju, korištenje vizualnih pomagala, prilagođavanje jezika i informacija, organiziranje vodstva prilagođenog djeci i uključivanje roditelja. Ove prakse će pomoći djeci da se zabave i uče o kulturnim znamenitostima na pristupačan i zanimljiv način.

Kroz interaktivne izložbe djeca se najbolje uče kada mogu istraživati i aktivno sudjelovati u aktivnostima. Stoga bi kulturne turističke atrakcije trebale imati interaktivne izložbe koje će djeci omogućiti da dodiruju, istražuju, grade i stvaraju. Kroz priče i animacije djeca vole slušati priče i gledati animacije. Stoga bi kulturne turističke atrakcije trebale koristiti priče i animacije koje su zanimljive i prilagođene djeci kako bi im pomogle da bolje razumiju povijest i kulturu. Radionice su sjajan način da djeca nauče o kulturnim turističkim atrakcijama i steknu nove vještine. Turističke atrakcije bi trebale organizirati radionice koje su prikladne za djecu predškolske dobi, poput slikanja, crtanja, modeliranja ili tkanja. Obrazovne igre su još jedan način da se djeca zabave dok uče. Kulturne turističke atrakcije bi trebale razviti igre koje će djeca igrati i učiti kroz igru, poput pitanja i odgovora, slagalica i kvizova. Djeca predškolske dobi se lakše koncentriraju ako imaju vizualnu podršku. Stoga je važno koristiti vizualne pomagala poput fotografija, videa, crteža i modela kako bi im se predstavile kulturne znamenitosti. Roditelji su ključni u posjetu kulturnim znamenitostima djeci predškolske dobi. Stoga je važno uključiti roditelje u posjet kako bi se osiguralo da djeca uče i uživaju u posjetu, a istovremeno stvara pozitivan dojam o kulturnoj baštini.

Kada razvijaju turističke atrakcije, kulturne ustanove bi trebale imati djecu kao ciljnu skupinu i razmišljati o tome što ih zanima i kako ih zadržati zainteresiranima. Također, važno je osigurati da postoji dovoljno informacija i objašnjenja koja su prilagođena njihovoj razini razumijevanja.⁸

---

⁸ Z. Cerović (2008). Animacija u turizmu, str. 274, Fakultet za turistički i hotelski menadžment Opatija

4.1. Korištenje interaktivnih tehnologija

Prema autorima E. Puhakka, K. Korhonen te M. Utriainen u njihovom djelu „Using mobile devices to support learning in preschool – A literature review“ navodi se da korištenje interaktivnih tehnologija može biti vrlo učinkovito u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi. Djeca predškolske dobi sve više koriste tehnologiju u svakodnevnom životu, stoga korištenje tehnologije u kulturnim turističkim atrakcijama može pomoći u privlačenju njihove pažnje i zadržavanju interesa tijekom posjeta.

Aplikacije za mobilne uređaje mogu pružiti djeci interaktivno iskustvo tijekom posjeta kulturnim turističkim atrakcijama. Aplikacije mogu sadržavati virtualne ture, igre, zagonetke i druge zanimljive aktivnosti koje će djecu oduševiti.

Augmented Reality (AR) i Virtual Reality (VR), odnosno AR i VR tehnologije omogućuju djeci da istražuju kulturne turističke atrakcije na interaktivan način. Djeca mogu koristiti pametne naočale ili druge uređaje kako bi vidjeli virtualne predmete i interaktivne prikaze koji nadopunjuju stvarni svijet oko njih.

Interaktivni zasloni i projekcije mogu se koristiti za prikazivanje animacija, priča i drugih interaktivnih sadržaja koji će privući pažnju djece i pomoći im da bolje razumiju kulturne turističke atrakcije. Interaktivne igre mogu se koristiti za poticanje djece da se aktivno uključe u posjet kulturnim turističkim atrakcijama. Igre mogu biti prilagođene djeci predškolske dobi i trebale bi biti zasnovane na zanimljivim i edukativnim sadržajima. Korištenje interaktivnih tehnologija u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi može biti vrlo učinkovito u privlačenju njihove pažnje i zadržavanju njihovog interesa tijekom posjeta. Važno je osigurati da su interaktivne tehnologije prilagođene djeci predškolske dobi i da su zasnovane na edukativnim i zanimljivim sadržajima.⁹

Jedan od primjera interaktivnog kulturnog centra u Istri je Multimedijalna izložba kaštela Grimani u Svetvinčentu – zasigurno najatraktivniji dio kaštela, temelji se na sagledavanju i interpretaciji ključnih povijesnih događaja u arhitektonskom i društvenom razvoju Kaštela, odnosno Svetvinčenta. Izložba prati kronološki razvoj mjesta počevši od 10.

---

⁹ E. Puhakka, K. Korhonen I M. Utriainen, (2019). Using mobile devices to support learning in preschool – A literature review" objavljen u časopisu "International Journal of Child-Computer Interaction" (dostupan na <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212868919300713>)

stoljeća do današnjih dana nudeći u početku generalni uvod u život i razvoj mjesta, postepeno uvlačeći posjetitelje u konkretnija zbivanja poput raznih srednjovjekovnih iskustva, a jednako je namijenjena i starijima i mlađima.¹⁰

Također valja spomenuti, Kuću za brodice gdje je otvoren interpretacijsko-edukacijski centar Nacionalnog parka Brijuni. U kući je živio i radio dr. Otto Lenz, otočki liječnik. Ovdje je sa svojom obitelji proveo više od 30 godina, pa se u uvodnom dijelu izložbe saznaje o njihovom životu na otoku kao i o brojnim poznatim posjetiteljima koji su boravili na otoku početkom 20. stoljeća.¹¹

4.2. Stvaranje dječjih kutaka

Prema autorici Hart. R. u djelu „Creating Child-Friendly Cities Reinstating Kids in the City“ stvaranje dječjih kutaka u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi je sjajna ideja koja može učiniti kulturni turizam atraktivnijim i pristupačnijim za djecu.

Prije nego što se započne s izgradnjom dječjih kutaka, mora se osigurati da su sigurni za djecu predškolske dobi. Potrebno je postaviti prostor tako da djeca budu vidljiva i nadzirana, a oprema mora biti sigurna, stabilna i bez oštih rubova.

Djeca predškolske dobi uživaju u aktivnostima koje stimuliraju njihovu kreativnost i istraživački duh. Stoga, treba razmisliti o aktivnostima koje će djeci pružiti priliku da istražuju, uče i igraju se. Tematska koncepcija će privući djecu i pomoći im da se osjećaju ugodnije u kulturnoj turističkoj atrakciji. Djeca vole opremu koja je prilagođena njihovoj veličini i razvojnoj dobi. Stvaranje dječjih kutaka zahtijeva puno kreativnosti. Potrebno je koristiti svijetle boje, zanimljive uzorke i teksture, osvjetljenje i druge elemente kako bi stvorili privlačan prostor za djecu.

---

¹⁰ Kaštel Morosini Grimani (2023.), Multimedijaska izložba, <https://grimanycastle.com/hr/kastel-danas>, pristupljeno: 10.05.2023

¹¹ Fažana- čarobno malo mjesto (2023.), Kuća za brodice, <https://www.infofazana.hr/istrazi-fazanu/odmor-s-obitelji/istra-za-djecu/kuca-za-brodice/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Uz pravi pristup i planiranje, stvaranje dječjih kutaka u kulturnim turističkim atrakcijama za djecu predškolske dobi može biti uzbudljivo iskustvo koje će pomoći u privlačenju i zadržavanju obitelji s djecom.¹²

4.3. Uključivanje lokalne zajednice

Uključivanje lokalne zajednice u prilagođavanju kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi može biti korisno za sve uključene strane. Lokalna zajednica može pomoći u stvaranju atrakcija koje su relevantne i zanimljive za djecu, uz pomoć njihovih znanja o kulturi i povijesti područja. Također, lokalna zajednica može pomoći u prilagođavanju atrakcija za različite dobne skupine, uzimajući u obzir potrebe i interese djece. Uključivanje lokalne zajednice može pomoći i u promociji kulturnih turističkih atrakcija, posebno ako se koriste tradicionalni načini promocije kao što su događanja i manifestacije. Ovo može pomoći u privlačenju turista i promociji lokalne kulture.

Kada se uključuje lokalna zajednica u prilagođavanje kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi, potrebno je osigurati da se čuju sva mišljenja i prijedlozi. Također, potrebno je osigurati da se očuva autentičnost i kvaliteta kulturnih turističkih atrakcija. Uključivanje lokalne zajednice može biti korisno za razvoj lokalne ekonomije, promicanje kulturne baštine i stvaranje dugoročne koristi za zajednicu.¹³

4.4. Preporuke za daljnji razvoj kulturnog turizma u Istri

Razvijanje interaktivnih i edukativnih izložbi u muzejima i galerijama, koje su prilagođene djeci predškolske dobi, uz suradnju stručnjaka za predškolsko obrazovanje. Organizacija predstava i radionica u kazalištima i kulturnim centrima namijenjenih djeci predškolske dobi, koje se fokusiraju na istarsku kulturnu baštinu. Stvaranje programa za obilazak povijesnih znamenitosti i spomenika koji su prilagođeni djeci predškolske dobi, uz animatore koji će pričati priče i legende vezane uz te lokacije. Pokretanje izleta u prirodu koji će djeci omogućiti da upoznaju istarski krajolik, biljni i životinjski svijet, te ruralni život i tradiciju. Kreiranje interaktivnih virtualnih tura koje će omogućiti djeci da upoznaju istarsku kulturu i povijest putem računala ili tableta. Uključivanje lokalne zajednice u razvoj kulturnog

---

¹² Hart R., (2010). *Creating Child-Friendly Cities Reinstating Kids in the City*, str. 37-40, Oxford

¹³ Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B. I Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*, str 85, Zagreb: Golden market.

turizma prilagođenog djeci predškolske dobi kroz organiziranje volonterskih aktivnosti i lokalnih manifestacija koje uključuju djecu. Edukacija turističkih vodiča za rad s djecom predškolske dobi, te razvoj specijaliziranih obrazovnih programa i materijala. Promocija kulturnog turizma prilagođenog djeci predškolske dobi putem društvenih mreža i web stranica, te uključivanje roditelja u planiranje aktivnosti. Davanje preporuka za daljnji razvoj kulturnog turizma u Istri izuzetno je važno kako bi konačni proizvod bio što kvalitetniji za djecu predškolske dobi. Na taj način, motivacija kod djece bila bi povećana za učenjem o kulturi, povijesti i umjetnosti.

5. Ključne kulturne atrakcije u Istri te njihova digitalna promocija

Prema kriteriju vodiča/website-a TZ Istra, neke od ključnih kulturnih atrakcija u Istri su Pula kao najveći grad u Istri koji je bogat kulturnim i povijesnim znamenitostima. Među najpoznatijima su rimski amfiteatar (Arena), gdje djeca mogu naučiti o povijesti i kulturi antičkog Rima. Također mogu sudjelovati u interaktivnim igrama i kvizovima kako bi obogatili svoje iskustvo. Augustov hram, Hram Serkul i Zlatna vrata. Iako Pula nema specifično prilagođene kulturne atrakcije za djecu predškolske dobi, nudi brojne mogućnosti za obiteljske izlete poput obilaska parkova i plaža..

Digitalna promocija Pule na web stranici TZ Istra ima dosta informacija o kulturnim znamenitostima grada, ali nema posebnih informacija o aktivnostima za djecu predškolske dobi. Nažalost, na službenoj stranici grada Pule također nema puno informacija o kulturnim aktivnostima za djecu predškolske dobi.

Pazin je grad u unutrašnjosti Istre koji je poznat po Pazinskoj jami i Kaštelu. Pazinska jama jedna je od najvećih jama u Istri i privlači mnoge posjetitelje, a Kaštel je srednjovjekovni grad s prekrasnim pogledom na okolne brežuljke.

Digitalna promocija Pazina na web stranici TZ Istra ima informacije o kulturnim atrakcijama grada, ali nema posebnih informacija o aktivnostima za djecu predškolske dobi. Međutim, službena stranica Kaštela Pazin nudi posebne programe za djecu i obitelji, kao što su kreativne radionice, izleti i razgledavanje, što je vrlo pozitivno.

Buzet, grad poznat po tartufima, ali ima i druge kulturne atrakcije poput starog grada, crkve Sv. Jurja i znamenitosti zvane Vodena vrata.

Digitalna promocija Buzeta na web stranici TZ Istra ima informacije o kulturnim atrakcijama grada, ali nema posebnih informacija o aktivnostima za djecu predškolske dobi.

Motovun, srednjovjekovni grad smješten na brežuljku koji nudi prekrasan pogled na dolinu rijeke Mirne. Grad je poznat po svojoj povijesnoj baštini, ali i po trgovinama s tartufima i restoranima.

Digitalna promocija Motovuna na web stranici TZ Istra ima informacije o kulturnim atrakcijama grada, ali nema posebnih informacija o aktivnostima za djecu predškolske dobi.

Muzej suvremene umjetnosti Istre, muzej ima veliku zbirku suvremene umjetnosti koja će privući i zainteresirati djecu. Postavke su prilagođene djeci predškolske dobi, a muzej također organizira edukativne radionice za djecu.

Nacionalni park Brijuni je idealno mjesto za djecu predškolske dobi da istraže prirodu i nauče o očuvanju okoliša. Djeca će biti oduševljena raznolikim biljnim i životinjskim vrstama, kao i povijesnim i arheološkim znamenitostima.

Muzej grada Pule nudi široku paletu izložbi koje će zainteresirati djecu. Djeca će naučiti o povijesti Pule, Rimskog Carstva, te o zanimljivim artefaktima.

Ukratko, većina ključnih kulturnih atrakcija u Istri nema posebno prilagođene aktivnosti za djecu predškolske dobi što pod hitno treba staviti na razmatranje te omogućiti i mlađim članovima posebno iskustvo u destinaciji.¹⁴

---

¹⁴ Službeni turistički portal Turističke zajednice Istarske županije (2023.), Poučne staze, <https://www.istra.hr/hr/dozivljaji/kultura/poucne-staze/1132>, pristupljeno: 10.05.2023.

6. Primjeri prilagođenih kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri

Istra je regija bogate kulturne baštine, a postoje mnoge prilagođene kulturne turističke atrakcije za djecu predškolske dobi. Neke od primjera u Istri uključuju:

Tablica 2. Primjeri prilagođenih kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri

Vrsta atrakcije	Opis	Opis sadržaja za djecu
Dječja kazališta	Postoje kazališta u regiji koja se specijaliziraju za dječje predstave, kao što su Kazalište lutaka Pula i Gradsko kazalište mladih Pula. Jedan od najpoznatijih kazališta u Puli jest kazalište Naranča, koji ima svoj program obogaćen aktivnostima za djecu.	Ova kazališta nude predstave prilagođene djeci predškolske dobi koje sadrže interaktivne elemente i vizualne efekte.
Muzeji	Istra ima mnogo muzeja s izložbama koje su prikladne za djecu predškolske dobi. Primjeri uključuju Arheološki muzej Istre, Muzej suvremene umjetnosti Istre i Etnografski muzej Istre.	Edukativne radionice: organizira brojne kreativne i edukativne radionice za djecu. Neki od primjera radionica su "Izrada rimskog nakita", "Izrada grčke maske" i "Izrada keramičkih predmeta" Muzejske igre: Muzej nudi i razne igre za djecu, poput igre "Arheološka detektivska priča", koja ih vodi na

		<p>putovanje kroz vrijeme i istraživanje povijesti Istre</p> <p>Dječji kutak:</p> <p>U muzeju postoji i poseban prostor za djecu, u kojem mogu crtati, bojati i igrati se igara povezanih s poviješću. Muzejska trgovina</p> <p>Digitalni sadržaji:</p> <p>Muzej nudi i digitalne sadržaje poput interaktivnih igara, mobilnih aplikacija te virtualnih izložbi, koji će zainteresirati djecu i olakšati im učenje.</p>
Parkovi i prirodni rezervati	<p>Istra je poznata po svojim prirodnim ljepotama, uključujući Nacionalni park Brijuni i prirodni park Učka. Ovi parkovi nude prikladne aktivnosti za djecu predškolske dobi, poput pješačenja i promatranja divljih životinja. No također na Učki se sada može pronaći i interaktivni centar za djecu pod nazivom Poklon</p>	<p>Centar za posjetitelje Poklon novo je glavno odredište svih budućih posjetitelja Parka prirode Učka. Glavna uloga Centra je, kroz edukaciju i multimedijalno iskustvo, podići svijest posjetitelja o važnosti prirode i potrebi njezine aktivne zaštite.</p> <p>Središnje mjesto Centra je multimedijalni interpretacijski postav, u kojem su, na moderan i interaktivan način,</p>

		<p>prezentirane prirodne, kulturne i povijesne vrijednosti prostora Parka prirode Učka i okolnog područja, uz naglasak na potrebe njegove zaštite i očuvanja. Sadržaj je podijeljen u tematske cjeline: U planini, Dom, Fascinacija, Inspiracija i Svrha Učke. Cjeline na zabavan i edukativan način prikazuju prirodno i kulturno-povijesno bogatstvo Učke i Ćićarije, što ih čini zanimljivim svim generacijama.</p>
<p>Festivali i manifestacije</p>	<p>U Istri se održavaju mnogi festivali i manifestacije tijekom cijele godine, a neki su posebno prilagođeni djeci predškolske dobi. Primjeri uključuju Festival maslina i ulja u Vodnjanu, Festival vina i čokolade u Poreču, Istrakon, Histria festival te Festival igre</p>	<p>Festival igre:</p> <p>održava se u Puli, a namijenjen je djeci i mladima. U sklopu festivala organiziraju se radionice i predstave, te se izvode predstave namijenjene djeci.</p> <p>Istrakon:</p> <p>festival znanstvene fantastike i fantastike, koji se održava u Pazinu, a nudi širok spektar aktivnosti prilagođenih djeci, kao što su radionice crtanja, čitanja</p>

		<p>bajki, društvenih igara i sl.</p> <p>Histria festival:</p> <p>održava se u Puli, a namijenjen je obiteljima s djecom. U sklopu festivala organiziraju se radionice, predstave i druge aktivnosti koje su prilagođene djeci.</p>
Interaktivni izleti	<p>Postoje izleti koji su prilagođeni djeci predškolske dobi i nude interaktivne doživljaje, kao što su posjeti farmama s domaćim životinjama i vožnje kočijama.</p>	<p>Istra Adventure :</p> <p>nude razne avanturističke ture i igre za djecu, uključujući pješaćenje, vožnju biciklom i penjanje. Ture su prilagođene djeci različitih dobnih skupina i uključuju različite teme, kao što su istarska povijest i kultura.</p> <p>Istra Inspirit:</p> <p>ova turistička agencija nudi razne interaktivne izlete za djecu i odrasle. Na primjer, tu je "Istarski medijevalni festival" koji prikazuje život u srednjem vijeku, a djeca se mogu obući u srednjovjekovne kostime i sudjelovati u raznim igrama i radionicama.</p>
Igraonica Zemlja zabave	<p>Igraonica koja se ne bavi prvenstveno samo</p>	Predstave:

	<p>animacijom na dječjim rođendanima, već i interaktivnim predstavama za djecu kao i ostalim programima koji se organiziraju u prostoru kulturne atrakcije poput Pulskog amfiteatra. Cilj programa je razvoj djece, njihovo znanje i očuvanje kulture i znanstvene animacije sa programima poput Ludi Laboratorij, novootvorenim Znanstvenim vrtom te ljetnim kampovima.</p>	<p>Zemlja zabave nudi predstave raznih tematika, poput blagdanskih predstava kojima je cilj međusobna interakcija djece te očuvanje kulture poput dočeka svetog Nikole, svečane povorke za maškare, i to uvijek u prostorima velike kulturne važnosti.</p> <p>Znanstveni vrt</p> <p>Interaktivna izložba koja je podijeljena u četiri cjeline i to: eksponati Parka znanosti, eksponati „Obnovljivi izvori energije“, Meteorološka stanica i Teleskop. Cilj radionica jest poticanje djece za bavljenje znanostima</p> <p>Ljetni kampovi</p> <p>Animacija za djecu organizira se i u ljetnim kampovima gdje se djeca susreću i sa kulturama drugih zemalja, ali i predstavljaju svoju. Radionice, igre, animacije i drugo organizirane su u kampovima u Medulinu i Banjolama. Na taj način</p>
--	--	--

		potiče se kulturni, ali i socijalni razvoj djeteta.
--	--	---

(Izvor: obrada autorice)

6.1. Dino park Funtana

Dino Park Funtana je jedna od popularnih kulturnih turističkih atrakcija u Istri koja je prilagođena djeci predškolske dobi. Ova atrakcija je koncipirana kao park koji obuhvaća replike dinosaura u prirodnoj veličini, interaktivne izložbe i igrališta te edukativne programe za djecu. Park je koncipiran tako da djeca mogu vidjeti velike replike dinosaura u prirodnoj veličini, što je za njih zanimljivo i zabavno. Također, park obuhvaća i interaktivne izložbe koje djeci omogućuju da nauče više o dinosaurima i njihovom načinu života. Na primjer, postoje izložbe koje prikazuju kako su dinosauri izgledali iznutra, njihovu prehranu, kako su se kretali i slično. Djeca predškolske dobi također mogu uživati u igralištima koja su dio parka. Na primjer, postoje igrališta s tematikom dinosaura gdje djeca mogu igrati dinosaur-hvatanje, penjati se po brdima i padinama i druge igre koje ih zabavljaju. Edukativni programi koji se nude u Dino Parku Funtana također su prilagođeni djeci predškolske dobi. Programi uključuju kratke prezentacije o dinosaurima, kvizove i igre, a sve s ciljem edukacije djece i razvijanja njihovog interesa za znanost.¹⁵

Dino Park Funtana je sjajan primjer prilagođene kulturne turističke atrakcije za djecu predškolske dobi u Istri. Ova atrakcija omogućuje djeci da se upoznaju s poviješću i znanosti o dinosaurima na zabavan i interaktivan način, što može pomoći u razvijanju interesa i razumijevanja kulture.

6.2. Glagoljaški put Istre

Glagoljaški put Istre može biti zanimljiva i poučna kulturno-turistička atrakcija za djecu predškolske dobi. Glagoljica je stara hrvatska pisana abeceda, a Glagoljaški put Istre je ruta koja prolazi kroz nekoliko mjesta u Istri gdje se nalaze crkve, spomenici i druga kulturna baština povezana s glagoljicom. Za djecu predškolske dobi, ova atrakcija može biti zanimljiva jer im omogućuje da upoznaju nešto novo i drugačije od onoga s čime su inače susretali. Također,

¹⁵ Dino Park Funtana- najbolja obiteljska atrakcija u Istri (2023.), Zabavni park, <https://dinopark.hr/hr/obiteljska-atrakcija-u-istri>, pristupljeno: 10.05.2023.

posjet Glagoljaškom putu Istre može biti i edukativan jer se djeca mogu upoznati s poviješću glagoljice i njenom ulogom u hrvatskoj kulturi. Uz to, Glagoljaški put Istre može biti organiziran na način da se prilagodi djeci predškolske dobi, kroz interaktivne radionice, igre i priče. Djeca bi tako mogla učiti o glagoljici kroz igru, pisanje slova i oslikavanje glagoljičkih simbola. Također, Glagoljaški put Istre može biti odlična prilika za obiteljski izlet, gdje će se roditelji i djeca zajedno educirati i zabavljati. Osim toga, posjet Glagoljaškom putu Istre može potaknuti djecu na interes za kulturnu baštinu i njenim vrijednostima te na razvijanje ljubavi prema povijesti i umjetnosti.¹⁶

U svakom slučaju, organizatori posjeta Glagoljaškom putu Istre trebali bi se pobrinuti da je ruta prilagođena djeci predškolske dobi, da su aktivnosti prilagođene njihovim potrebama i interesima te da se osigura dovoljno vremena za odmor i igru.

6.3. Legend fest

Legend Fest je kulturno-turistička manifestacija koja se održava u Istri, ova manifestacija je osmišljena za djecu predškolske dobi, ali i za stariju djecu, roditelje i ostale posjetitelje.

Legend Fest se obično održava u jesen, a trajanje varira od jednog do nekoliko dana, ovisno o godini. Tijekom manifestacije organiziraju se različite aktivnosti i predstave inspirirane legendama i pričama iz istarske tradicije. Posjetitelji mogu uživati u gledanju predstava, sudjelovati u radionicama izrade tradicionalnih istarskih predmeta, kao što su pletenje košara, izrada svijeća, izrada maski i drugo. Jedna od najpopularnijih aktivnosti na Legend Festu je lov na blago. Djeca se moraju upustiti u avanturu kako bi pronašla blago sakriveno negdje na području festivala. Također, organiziraju se i sportska natjecanja te druge aktivnosti poput jahanja konja, vožnje kočijama, izleta u prirodu i sl. Legend Fest ima za cilj oživljavanje istarske tradicije i kulturne baštine, promicanje istarske kulture među djecom i turistima, te poticanje djece na istraživanje, kreativnost i aktivno sudjelovanje u kulturno-turističkoj ponudi Istre.¹⁷

---

¹⁶ Službeni turistički portal Turističke zajednice Istarske županije (2023.), Poučne staze, <https://www.istra.hr/hr/dozivljaji/kultura/poucne-staze/1132>, pristupljeno: 10.05.2023.

¹⁷ Legend Fest- The festival of legends, mits and stories (2023.), Legend Fest <https://legendfest.hr/>, pristupljeno: 10.05.2023.

6.4. Rezime istraživanja kroz primjere

Tablica 3. Rezime istraživanja

Kulturna turistička atrakcija	Vrsta atrakcije	Lokacija	Sadržaji za predškolsku dob	Cilj atrakcije
Dino Park Funtana	park	Funtana	replike dinosaura u prirodnoj veličini, interaktivne izložbe, igrališta (s tematikom dinosaura), edukativni programi (prezentacije o dinosaurima, različiti kvizovi i igre)	edukacija djece i razvijanje njihovog interesa sa kulturu i znanost
Glagoljaški put Istre	ruta	Između Huma i Roča	interaktivne radionice, igre i priče, pisanje slova, oslikavanje glagoljičkih simbola	poticanje djece na interes za kulturnu baštinu te razvijanje ljubavi prema povijesti i umjetnosti
Legend fest	manifestacija	Piće	aktivnosti i predstave inspirirane legendama i pričama iz istarske	poticanje djece na istraživanje, kreativnost i aktivno sudjelovanje u kulturi

			tradicije, lov na blago, sportska natjecanja, vožnja kočijama, izrada maski	
--	--	--	---	--

(Izvor: obrada autorice)

U ovom istraživanju prikazane su kulturne turističke atrakcije na području Istre. Cilj istraživanja jest uvidjeti sadržaje koji se nude za djecu predškolske dobi. Svaka od navedenih turističkih atrakcija na originalan način ističe sadržaje čime atrakcija postaje kvalitetna i zanimljiva za djecu predškolske dobi. Važno je napomenuti da bi turističke atrakcije trebale napraviti prilagodbu dječjim potrebama i zahtjevima, što primjeri u tablici ispunjavaju. Primjerice, Dino Park Funtana ima replike dinosaura u stvarnoj veličini čime zadovoljava uvjet stvaranja dječjih kutaka. Glagoljaški put Istre od sadržaja za djecu nudi različite radionice poput učenja simbola, što će djeci predškolske dobi biti zanimljivo i zabavno te će radi toga stjeći veću koncentraciju. Legend Fest među svojim sadržajima nudi i lov na blago, što je važno iz razloga što su djeca natjecateljskog duha i imat će inspiraciju za učenjem. Dakle, svi primjeri zadovoljavaju dječje potrebe i zahtjeve čime postaju odlična turistička atrakcija za djecu predškolske dobi.

7. Zaključak

Kako bi smo zaključili shvatili cilj ovoga rada, bitno je napomenuti da kulturno-turističke atrakcije mogu biti izvrsna mogućnost za obiteljske izlete i aktivnosti s djecom predškolske dobi. Međutim, kako bi se ta iskustva učinila pristupačnima i zanimljivima za djecu, potrebno je osigurati prilagođene aktivnosti i programe.

Interaktivni programi bitni su za kvalitetan razvoj, stoga djeca predškolske dobi uče kroz igru i aktivnosti koje uključuju osjetilne elemente, poput dodira, zvuka, mirisa, okusa itd. Stoga je ključno osigurati interaktivne programe koji će omogućiti djeci da se aktivno uključe u iskustvo. Najbitniji segment kod same interakcije djece, proizlazi kroz razumljiv jezik, djeca predškolske dobi ne razumiju uvijek kompliciran jezik i pojmove koji se koriste u kulturno-turističkim atrakcijama. Stoga je važno koristiti jednostavan i razumljiv jezik koji će lako razumjeti.

Također je važno napomenuti kako djeca predškolske dobi uče kroz vizualne elemente poput ilustracija, fotografija i animacija. Stoga je važno koristiti vizualna pomagala koja će im pomoći da bolje razumiju iskustvo.

Ponekada je teško zadržati pažnju kod djece, zato se moraju i trebaju kretati i aktivno sudjelovati u aktivnostima. Stoga je važno prilagoditi ritam aktivnosti kako bi se djeca zadržala zainteresiranima i uključenima u iskustvo.

Što se tiče same sigurnosti kako kod djece tako i kod odraslih uvelike je bitna, djeca ne razumiju uvijek opasnosti koje se može javiti u okruženju. Zato je važno osigurati sigurno okruženje za i pružiti jasne upute o ponašanju tijekom aktivnosti.

Kako bi smo zaključili ovu cjelinu važno je napomenuti da, prilagođavanje kulturno-turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi ključno je za stvaranje zabavnog i edukativnog iskustva. Interaktivni programi, jednostavan jezik, vizualna pomagala, prilagođeni ritam i sigurnost su važni faktori za stvaranje takvog iskustva.

Sažetak

Važno je prilagođavati turističke atrakcije, kako bi se djeci predškolske dobi omogućio kvalitetan turistički doživljaj. Prilagođavanje kulturno-turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi zahtijeva razumijevanje dječje percepcije svijeta, njihovih interesa, potreba i ograničenja. Takva prilagodba može uključivati stvaranje interaktivnih izložbi, edukativnih programa i igraonica koje se temelje na lokalnoj kulturi i tradiciji. Uz to, potrebno je razmotriti i prilagođavanje okoline i objekata kako bi bili sigurni i pristupačni za djecu.

Kulturno-turističke atrakcije prilagođene djeci predškolske dobi mogu pomoći u razvoju djetetove kreativnosti, mašte, društvenih vještina i interesa za kulturu i umjetnost. Također, takvi programi mogu potaknuti turizam te doprinijeti razvoju turističke industrije i ekonomije.

Treba istaknuti važnost djece kao turista, jer su oni budući potrošači, a njihova percepcija o turističkim destinacijama bit će oblikovana u ranom djetinjstvu. Stoga je prilagođavanje turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi vrlo važno za razvoj turizma.

Što se tiče ekonomskih aspekata prilagođavanja turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi. Naglasak je stavljen na to da, prilagođavanje atrakcija ne treba biti samo trošak, već može donijeti i ekonomsku korist kroz povećanje broja posjetitelja i povećanje turističke potrošnje.

Ukupno gledajući, seminar je naglasio važnost prilagođavanja turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi kako bi se zadovoljile njihove potrebe, ali istovremeno i kako bi se postigao ekonomski razvoj, a također je istaknuo potrebu za suradnjom između turističkih tvrtki, lokalne zajednice i obrazovnih institucija kako bi se postigao uspjeh u tom području.

Summary

It is important to adapt tourist attractions in order to provide preschool children with a quality tourist experience. Adapting cultural and touristic attractions for preschool children requires an understanding of children's perception of the world, their interests, needs and limitations. Such adaptation may include the creation of interactive exhibits, educational programs and playrooms based on local culture and traditions. In addition, it is necessary to consider adapting the environment and facilities to make them safe and accessible for children.

Cultural tourism attractions suitable for preschool children can help develop a child's creativity, imagination, social skills and interest in culture and art. Also, such programs can stimulate tourism and contribute to the development of the tourism industry and economy.

The importance of children as tourists should be emphasized, because they are future consumers, and their perception of tourist destinations will be shaped in early childhood. Therefore, the adaptation of tourist attractions for preschool children is very important for the development of tourism.

Regarding the economic aspects of adapting tourist attractions for preschool children. The emphasis was placed on the fact that adapting attractions should not only be an expense, but can also bring economic benefits through an increase in the number of visitors and an increase in tourist spending.

Overall, the seminar emphasized the importance of adapting tourist attractions for preschool children in order to meet their needs, but at the same time to achieve economic development, and also highlighted the need for cooperation between tourism companies, the local community and educational institutions in order to achieved success in that area.

8. Literatura

Knjige:

Hart R., (2010). Creating Child-Friendly Cities Reinstating Kids in the City, str. 37-40, Oxford.

Jurin E., (2016). Priručnik o doživljajima, str. 9-45, HTZ, Zagreb, dostupno na: <https://www.htz.hr/sites/default/files/2017-01/Prirucnik-o-doživljajima.pdf>,

Kušen E., (2002). Turistička atrakcijska osnova, Institut za turizam, Zagreb.

Cerović Z., (2008). Animacija u turizmu, str. 269-274, Fakultet za turistički i hotelski menadžment Opatija.

Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B. I Letica, M. (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dob, str 63-64, Zagreb: Golden market.

Časopisi:

Martin-Rios, C., & Jimenez-Rodriguez, M. (2019.), Developing child-friendly tourism products: key challenges and strategies for success. Journal of Sustainable Tourism, str. 949-967.

E. Puhakka, K. Korhonen I M. Utriainen (2019.), Using mobile devices to support learning in preschool – A literature review, objavljen u časopisu "International Journal of Child-Computer Interaction" (dostupan na <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212868919300713>)

Internet stranice:

Dino Park Funtana- najbolja obiteljska atrakcija u Istri (2023.), Zabavni park, <https://dinopark.hr/hr/obiteljska-atrakcija-u-istri/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Fažana- čarobno malo mjesto (2023.), Info Fažana, <https://www.infofazana.hr/istrazi-fazanu/odmor-s-obitelji/istra-za-djecu/kuca-za-brodice/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Službeni turistički portal Turističke zajednice Istarske županije (2023.), Poučne staze, <https://www.istra.hr/hr/doživljaji/kultura/poucne-staze/1132>, pristupljeno: 10.05.2023.

Kaštel Morosini Grimani (2023.) Kaštel danas, <https://grimanicastle.com/hr/kastel-danas>, pristupljeno: 10.05.2023.

Kids In Museum (2023.), Families, <https://kidsinmuseums.org.uk/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Legend Fest- The festival of legends, mits and stories (2023.), Legend Fest, <https://legendfest.hr/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Park prirode Učka (2023.), Centar za posjetitelje Poklon, <https://www.pp-ucka.hr/centar-za-posjetitelje-poklon-ucka/>, pristupljeno: 10.05.2023.

Službeni turistički portal Turističke zajednice Istarske županije (2023.), TZ Istra, <https://www.istra.hr/hr>, pristupljeno: 10.05.2023.

Tablice

Tablica 1. Turistička atrakcijska osnova

Tablica 2. Primjeri prilagođenih kulturnih turističkih atrakcija za djecu predškolske dobi u Istri

Tablica 3. Rezime istraživanja